

donderdag 3 september 2020

ECONOMIE in de REGIO

▲ In Rotterdam wordt gewerkt aan 3D-printers.

Zijn we té afhankelijk van het buitenland?

Elke week beantwoordt Amy van den Berg op deze plek een vraag over een economisch onderwerp.

Corona heeft onverbiddelijk blootgelegd hoe afhankelijk Nederland is van het buitenland. Auto's uit Duitsland, kleding uit Ethiopië, mondkapjes uit het Verre Oosten. Zelfs veel fietsonderdelen worden in China gemaakt.

„Door het virus zien we duidelijk dat het onhandig is zo afhankelijk te zijn van andere landen, zeker. Maar er was al een retourbeweging gaande”, zegt stadsocioloog Jack Burgers. „Als in een land gestaakt werd, hadden we ineens sommige auto-onderdelen niet. De tendens om het productieproces dichterbij huis te brengen, versterkt de coronacrisis alleen maar.”

Ook in de Rotterdamse haven begon de afhankelijkheid

Kunnen we alles wel zelf maken?

– Frank van Oort

steeds meer te knagen. „Nederland is een diensteneconomie geworden. We zijn óók nog wel van de handel, maar de spullen die binnenkomen gaan er meteen uit. Rotterdam is een echte doorvoerhaven, maar daar verdien je niet zo veel aan. Het mooiste zou zijn als aan de producten die bij ons binnenkomen waarde kan worden toegevoegd”, zegt econoom Frank van Oort.

Geld

Hoe is Nederland überhaupt zo afhankelijk van het buitenland geworden? Het antwoord is: geld. Spullen elders produceren is gewoonweg veel goedkoper dan ze zelf maken. „Een onderdeel van globalisering is dat je de productie zo goedkoop mogelijk houdt: spullen produceren in lagelonenlan-

den als China en die importeren. Dit zorgt er ook voor dat je de prijzen laag houdt”, zegt Van Oort.

Maar is het nu tijd voor een grote verandering? Van Oort: „*Never waste a good crisis* is een bekende uitspraak van Winston Churchill. Misschien is het inderdaad hoog tijd voor een verandering. Maar ik houd nog een slag om de arm. Want kunnen we zelf wel meer gaan produceren? Ik ben bang dat dat makkelijker is gezegd dan gedaan.”

Korte termijn

„Er wordt wel meer lokaal geproduceerd”, vervolgt hij. „Maar nog niet op zo'n grote schaal dat de hele stad ermee gevoed kan worden. De vraag is of dat op korte termijn kan. Ik denk eerder dat de afhankelijkheid verplaatst wordt van het Verre Oosten naar dichterbij, bijvoorbeeld in Europa. Maar misschien kunnen we ook zelf meer maken.”

Dat lijkt wel iets van de lange adem én we moeten offers brengen. Om te beginnen moeten we meer gaan betalen. „Voor bijna alles”, zegt Van Oort. En dan zijn we er nog niet, volgens de hoogleraar. „Op heel veel vlakken zijn wij niet meer gespecialiseerd. Neem de scheepsbouw. Die hebben we naar landen als China laten gaan. Om die positie terug te krijgen, moeten we mensen gaan opleiden.”

„We zijn er wel mee bezig. In onder meer Den Haag, Delft en Rotterdam zijn *field labs*, waar wordt gewerkt aan innovatieve dingen en specifieke technische oplossingen. Bijvoorbeeld het 3D-printen van scheepsschroeven in Rotterdam. En in Utrecht worden medische implantaten op die manier geprint. Het is nu nog klein, maar als je dat zou opschalen, zou je veel minder afhankelijk zijn van het buitenland. En het zou meteen een hoop werkgelegenheid opleveren, natuurlijk.”